

אגרת רבנות

בס"ד

י"א טבת התשפ"ד פרשת "ויגש" בניסת שבת: 16:20 צאת שבת: 17:20 חצות היום 11:39 גיליון מס' 982

זמני הצום: בניסת הצום 5:24 צאת הצום 17:00

ז' טבת, תשפ"ד

קובץ הלכות לצום עשירי בטבת שחל בערב שבת

השנה יחול צום עשרה בטבת ביום ששי הקרוב.
תחילת הצום ב-05:20 לערך וסופו ב-17:00.

נכון להקדים את תפילת מנחה כך שבסיומה של תפילת ערבית עם הגיעם של המתפללים לביתם יוכלו לעשות קידוש מיד וכל זאת כדי לא להיות בשבת בצום.
במובן שאת קריאת שמע של ערבית יש לקרוא פעם נוספת ממש לפני קידוש כדי לקיים מצוה זו בזמנה.

חיילים הנמצאים בפעילות מבצעית המצריכה דריכות וערנות פטורים מהצום, אולם מי שקיבלו חופשה במהלך הצום ישלימו את התענית.

מותר להתקלח לכבוד שבת במים חמים למרות הצום.

גם מי שאינו יכול לצום ופטור ממנו, ראוי שלא יאכל מעדנים שאינם נצרכים.

שבת שלום
הרב דוד סתיו

חידון א' ב' לפרשת ויגש

נכתב ע"י זיוה מונסונגו

א. יוסף שלח מהן עשר.	ח. ישוב דרומית לנחל עירון.	ס. בהמות רכיבה.
ב. לפני הגעת יעקב למצרים הוא זובח זבחים. היכן?	ט. השלימו: "וַאֲתָנָה לָכֶם אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם"	ע. רכבם של התינוקות.
ג. ארץ בפרשה.	י. ניגש אל יוסף.	פ. יעקב מברך אותו.
ד. אביו של חושים.	כ. יוסף לא קונה את אדמתם.	צ. מבני שמעון.
ה. אצל אברהם, יוסף ויעקב כשהקב"ה קורא להם הם עונים...	ל. אם דינה.	ק. מבני לוי.
ו. פרץ בבכי לפי הכתוב.	מ. תפקידו של יוסף.	ר. עיסוקם של אחי יוסף.
ז. בנימין היה בן...	נ. פרשה מחומש דברים מסתתרת בפרשתנו.	ש. בת (אשת) אשר.
		ת. תתרוֹשֶׁשׁ.

מחילת יוסף

לאחר מות יעקב חוששים האחים שיוסף ינקום בהם על מכירתו. האחים המבוהלים ניגשים אל יוסף, מבקשים את סליחתו וממציאים צוואה אל יוסף מיעקב אביהם שיימחל להם על כך. בתשובת יוסף לאחיו הוא עונה להם שבזכותם הוא המשנה למלך, בזכות המכירה הגיע למקום הגבוה שבו הוא נמצא 'המשביר לכל הארץ'. הם חשבו לרעה, אך אלוהים חשבה לטובה. ניתן לראות גם במפגש הראשון עיקרון זה. לא הם שגרמו לו להגיע למצרים אלא הקב"ה. אם כך, הרי שאין כאן חטא, לא כלפי יוסף ולא כלפי שמיים. הם היו כ"כלי ביד היוצר" במכירת יוסף.

אך בעיון במפרשים השונים נגלים לעיננו הסברים אחרים, (אור החיים, מהר"י קארו ועוד) מהי הסיבה שיוסף התעלל באחיו לפני שנגלה אליהם? התעללות יוסף באחיו עד שנגלה אליהם הייתה כדי לכפר להם על חטא מכירתו. מכאן שיש כאן חטא שדורש כפרה, למרות כל אמירות יוסף לאחיו.

כותב האברבנאל (ויגש שאלה יב): "אלה תנחומים של הבל היו, כי הם מדעתם מכרוהו להרע לו. ואם קרה מקרה שהגיע טוב מהמכירה, הנה חטאם במקומו עומד. ואין אדם נדון על המתחייב ממעשיו במקרה, כי אם על המתחייב בעצם ובכוונה, כי מה שבמקרה לא יעלה ולא יוריד."

האדם אחראי למעשיו בין לטוב ובין למוטב, תוצאות המעשים הן בידי שמים, אל לו לאדם לערב בין מעשיו ובין התוצאות. במידה והאדם עשה מעשה רע הוא יקבל עליו את דינו הרע, גם אם התוצאות בסופו של דבר היו טובות, אלו דברים שמקומם ביד הקב"ה. האחים מכרו את יוסף, מעשה המכירה היה מעשה רע, אם כן יש צורך בכפרת המכירה על כך למרות שהתוצאה הייתה טובה, זו הסיבה שיוסף מתעלל בהם כדי לכפר על חטאם.

אם כך היינו מצפים שלאחר התעללות זו וחזרת האחים בתשובה לא ניתקל יותר בכפרה על המכירה. אך אלפי שנים לאחר מכן אנו מופתעים לגלות שהסיבה להרג עשרה הרוגי מלכות היא המכירה. איך זה ייתכן? הרי או שתאמר שלא היה חטא ואם היה הרי כבר התכפר.

רבינו בחיי מחדש חידוש 'מבהיל' אצטט את דבריו

"ויבך יוסף בדברם אליו. תיכף שהזכירו לו אביו בכה לגודל האהבה ונכמרו רחמיו, והנה אחיו בקשו ממנו מחילה, ולא ביאר הכתוב שמחל להם, וכבר ביארו חז"ל (יומא פה ע"ב) שכל מי שחטא לחבירו ועשה תשובה אינו נמחל לעולם עד שירצה את חבירו, ואף על פי שהזכיר הכתוב וינחם אותם וידבר על לבם, שנראה בזה שהיה להם ריצוי מיוסף, **מכל מקום לא ראינו שיזכיר הכתוב מחילה ביוסף ולא שיודה להם שישא פשעם וחטאתם, ואם כן מתו בעונשם בלא מחילת יוסף ואי אפשר להתכפר עוונם רק במחילתו, ועל כן הוצרך העונש להיותו כמוס וחתום להפקד אחר זמן בענין עשרה הרוגי מלכות.**"

את אירוע המכירה, הזריקה, ההתעלמות, שנים בארץ ניכר, עשרים ושתיים שנה שיוסף גולה ממשפחתו במשפחתו. כל זה כנראה יוסף אינו יכול לשכוח. בהתבוננות בפסוקים אנו מוצאים הרבה מעשים אצילים שיוסף עושה לאחיו כדי שהם ירגישו טוב, לא ייפגעו, לא יתביישו אך אנו לא נמצא במפורש בקשת סליחת מהאחים וכן לא נמצא אמירה מפורשת מיוסף לאחיו שהוא סולח להם.

אנו נמצאים רגעים ספורים לאחר צום עשירי בטבת ובערב שבת קודש פרשת ויגש, לימוד חשוב מלמד אותנו רבינו בחיי, הצורך בלדבר, הצורך בלבקש סליחה, הצורך בלסלוח בפפה מלא ובלב נקי. רק כך נוכל לנקות ולמחוק בצורה שלמה את הפגמים שעוד דבקים בנו, אל לנו 'להניח' שהחבר או בן השפחה סולח ומוחל, חובה עלינו לשמוע זאת ממנו בצורה שלמה.

בעז"ה שהקב"ה ישפיע עלינו שפע ממרום, שפע של קדושה, שפע של אהבה, נזכה כולנו יחד כאיש אחד לראות ולחזות בנחמת עם ישראל בקרוב.

שבת שלום

הרב דוד נהרי

שכונת הדרים

דרושה/ה קומונר/ית בשכר

לסניף שוהם

היקף המשרה: 1/2
תחילת משרה: מייד
כפיפות: רכז המחוז

דרישות התפקיד:

- ראש גדול, מטיבציה
- חיבור לערכי התנועה
- חסי אנוש מעולים
- ניסיון בעבודה עם בני נוער
- מגורים באזור
- עבודה בשעות לא שגרתיות
- קומונר/ית בעבר- יתרון

תיאור התפקיד:

- ניהול חינוכי וארגוני של הסניף
- הובלת תהליכים חינוכיים
- הובלת צוותי הסניף: הדרכה, נחשון וארגון
- עבודה מול רכז האזור
- עבודה מול רשות מקומית
- ניהול פעילות שוטפת של הסניף

לפרטים:
הדר 052-3662789
(ניתן לשלוח גם הודעה)
ק"ח למייל: m-hr@bna.org.il
רק פניות מתאימות תעניינה

מזל טוב!

לחיה ולשמוליק לנדא
לבן ציון ולרחל לנדא
לנישואי בנם/נכדם
מושיק עם נעמה
בת לענת ולאליעד

נשים יקרות

מוזמנות לשיעור נשי
יום שבת 16:20
פרשת ויגש
משפחת קאשי

"מפי הדיבור"/יצחק לקס

ניצחתי

"ילדיי, נכדיי וניניי הם הניצחון הגדול שלי על הנאצים ימ"ש".

בדב בער ברוך גולדברג ז"ל וביהודית לבית שפיגל ז"ל הוריהם של שמוליק גולדברג, בת שבע אגם ותהילה אוריין, הגרים בשוהם, הווה עובדא.

דב נולד בנובמבר 1934 בלודז' שבפולין, בן יחיד לבת שבע ושמואל.

לשמואל אביו אשר נולד בלודז' בשנת 1907 היה מחסן עצים. אימו שנולדה בקונצק ב-1909, הייתה בתם של שמואל ושרה רפאלוביץ שבבעלותם הייתה חנות לחומרי בניין. שמואל ובת שבע הכירו בשידוך כמקובל באותם ימים.

משפחתו של דב קיימה אורח חיים יהודי מודרני. בבית דיברו פולנית וגם אידיש ובחגים נהגו ללכת לבית הכנסת. משפחתו הייתה אמידה ובתוך ביתם היה חדר שירותים, מה שלא היה מקובל ברוב הבתים האחרים.

דב הקטן היה בבית עד הגיעו לגיל 5 והספיק ללמוד יום אחד בלבד ב"חיידער" שכן ב 1 לספטמבר 1939 פלשה גרמניה לפולין ופרצה לה מלחמת העולם השנייה. במסגרת הסכם ריבנטרופ – מולוטוב סופחה לודז' לגרמניה הנאצית.

עוד בטרם ננעלו שערי הגטו, החליטה משפחתו של דב לעבור להתגורר עם סבא וסבתא בקונצק תוך תקווה להימלט מהנאצים. למרבה הצער בחלוף זמן קצר גם לשם הגיעו הנאצים. הם פרצו לביתם ואילצו את דב הקטן ואימו לחזות כיצד הם שורפים את זקנו של סבא שלמה, ולאחר מכן מוציאים אותו להורג. דב הקטן לא שכח את המראה הזה עד סוף ימיו.

גם סבו וסבתו מלודז' נפטרו מרעב וממחלה בגטו לודז' בשנת 1941.

הנאצים ריכזו את כל יהודי קונצק והובילו אותם למחנה עבודה "סקרז'יסקו קמינה". דב הקטן אחז בידו של אביו, ובדרך נעלמה אימו האהובה אותה לא ראה יותר.

אביו ושאר היהודים עבדו במחנה עבודת פרך. הם קיבלו מנה יומית של 200 גרם לחם וחצי ליטר מרק מימי. כשהתבלו הבגדים לא היו בגדים להחלפה והיהודים נאלצו להתעטף בעיתונים מפני הכפור האירופאי. הילדים שהיו במחנה, ודב בתוכם, התגנבו מחוץ למחנה כדי לגנוב מעט אוכל עבור משפחותיהם. כך נמשך הסבל הנורא משך שנתיים עד שנת 1944.

כשהצבא הרוסי התקדם העבירו אותם הנאצים ברכבות בקר לגטו "צ'נטחובה" שבו נותרו כ-4,000 עובדי כפייה שרובם עבדו במפעל הנשק.

תושבי הגטו ובעיקר הפליטים סבלו מרעב ומהתפרצויות של מחלת הטיפוס ומדי יום נוספו גופות של גברים נשים וילדים שמתו מרעב ומקור. דב הקטן בן ה-10, נאלץ לסייע באיסוף הגופות והובלתן בעגלה לקבורה מחוץ לגטו.

בשלהי 1944 שוב נצטוו לעלות על קרונות בקר, ודב הקטן יחד עם אביו שולחו למחנה בוכנוולד. בהגיעם למחנה הופרד דב מאביו שהולבש בבגדי אסיר ומיד נלקח לעבודת כפייה במפעל הנשק. דב הקטן הועבר לצריף הילדים יחד עם עוד 244 ילדים אחרים וביניהם לוליק לאו (לימים הרב הראשי) ואחיו נפתלי. ביום היה דב נפגש עם אביו שמדי פעם הצליח להעביר אליו קצת אוכל.

בתחילת אפריל 1945 ראה דב את אביו מובל בשיירה על ידי הנאצים. הוא רץ לעברו ורצה להצטרף אליו, אולם קצין גרמני ציווה עליו לחזור מיד לצריף הילדים. את אביו לא ראה יותר.

ימים ספורים לאחר מכן, ב-11 לאפריל 1945 הגיעה הדיביזיה המשוריינת ה-6 בפיקודו של ג'ורג' פטון לשערי בוכנוולד ושחררה את שארית הכלואים בו. האמריקאים נחרדו למראה הזוועות שראו, והורו לתושבי הסביבה הגרמנים לבוא ולחזות בהם ולקבור את הגופות.

"כששחררתי הבנתי שנשאיתי לבד בעולם ללא הורים וללא אף קרוב."

הרב מרקוס, קצין יהודי-אמריקאי, אסף את כל הילדים שהגיעו למחנה ושרצו לנסוע לפלשתינה, וביוני 1945 נשלחו ברכבת לצרפת עליה היה כתוב "ילדי בוכנוולד חוזרים הבייתה". ביולי 1945 הפליגו "ילדי בוכנוולד" באוניית המעפילים "מטרואה" לארץ ישראל.

את הילדים שהגיעו חילקו על בסיס מפלגתי, ודב שהכיר באוניה חברים מאגודת ישראל, הלך איתם למוסד אגו"י בכפר סבא.

קרוב משפחה של אימו אשר התברר לו כי דב הגיע לארץ, דאג להעביר אותו למוסד לעלייה של המזרחי בפ"ת. בגיל 11, בבי"ס "נצח ישראל" החל דב ללמוד בפעם הראשונה בחייו.

במוסד לעלייה הוצמד לדב ילד צעיר, אף הוא יתום מהוריו בשם יהושע אותו חנך, ובפועל הפך לאחיו ממש. בינתיים גם מצא דב קרובי משפחה נוספים מצד אימו, הדסה וקלמן לנדשטיין, אשר בביתם בתל אביב נהג להתארח בשבתות ובחופשות.

את לימודי התיכון סיים דב במוסד לעליית הנוער הדתי שבתל-אריש (שכונת תל גיבורים של היום בחולון). לפני גיוסו עבד כמדריך במוסד תלפיות בגבעת שאול בירושלים ואף החל ללמוד בסמינר למורים.

בשנת 1952 התגייס דב לצה"ל ושירת כמורה חייל, סמל תרבות וקצין סעד. לאחר השחרור חזר ללמד בתלפיות ועסק בהדרכה ובהוראת עברית. בחלוף שנים כשרצה להתפתח, עבר ללמד בכפר הנוער ימין אורד ליד חיפה, ובשנת 1959 חזר ללמד במוסד עלייה בפ"ת שם התחנך כשעלה לארץ.

באחד הימים, כשנתבקש על ידי משרד החינוך להחליף מורה בראש העין, פגש דב את יהודית, המורה אותה נתבקש להחליף. בגלל הנגישות הקשה למקום הציע דב ליהודית "טרמפ" על הווספה שלו, וכך התחיל הרומן שהוביל לחתונתם באותה שנה בבית החייל בתל אביב.

מבט נשי/פרשת ויגש

"ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה. כי למחיה שלחני אלהים לפניכם"

בדיוק ברגע שאפשר להאשים ולכעוס מתגלה גדלותו של יוסף. עדינות נפש עם אינטליגנציה רגשית.

יוסף מחובר לה', לנפש האלוקית שלו, לוקח אחריות על המצב. כותב הרב וולבה "העבודה הכי קשה שיש לאדם היא העבודה על המידות." היכולת של יוסף לשים בצד את משקעי העבר, למחוק את הכאב הפיזי והרגשי להרגיש שלם בלי לחפש אשמים. הרב זקס ז"ל מסביר שיוסף עשה "מיסגור מחדש" למצב שלו, במקום להרגיש קורבן, הרגיש שיש כאן תוכנית אלוקית ויש לו שליחות מצילת חיים. ספר הזוהר מלמד אותנו שאדם שנולד לגדולה, חייב לעבור תחילה "מסלול הכשרה". הדרך לא קלה, יש בורות, ניסיונות ותהליך פנימי כדי להפוך כלי לקבלת השפע. מי שחי ללא תהליך אינו מתקדם. לכל ישועה הזמן המדויק שלה. יוסף הצדיק מסתכל על המצב בעיניים רוחניות, מאחורי כל אדם\סיטואציה יש אלוקות. כולם שליחים. יש לנו את הבחירה להיות טובים יותר, חומלים יותר.

למסגר סיטואציות. ספר התניא קורא לזה "מוח שליט על הלב." צורת החשיבה שלנו משפיעה על הרגשות. יוסף הצדיק זוכר שמעליו הקב"ה, שם את האגו בצד למען הפיוס. בכל אדם יש את הנקודה הטובה של יוסף. כולנו אחים. ילדיו של הקב"ה. עם ישראל יצוק מאורגניזם אחד. יש לנו אלוקים אחד. תורה אחת. ארץ אחת.

לעילוי נשמת – אור ברנדס ז"ל, עמית בונצל ז"ל, ליאל חיו ז"ל

שבת שלום, סיגלית קאשי

יהודית, בתם של אריה ורוזה שפיגל, אחות למנחם ויצחק, נולדה בפוקטו שבהונגריה בשנת 1938, וזמן קצר לאחר מכן עברה משפחתה להתגורר בבודפשט.

משנכנסו הגרמנים להונגריה, ברחו משפחתה של יהודית לאחד הכפרים בסביבה תוך שהם מתחזים לגויים, וכך ניצלו.

בתום המלחמה חזרה המשפחה לגור בבודפשט, אך לאחר שבשנת 1948, כשכבר ננעלו שערי מזרח אירופה, נחשד אביה בפאשיזם, החליטה המשפחה לברוח לישראל דרך צ'כוסלובקיה ומשם לוינה.

בט' באב תש"ט הגיעה יהודית וכל משפחתה באונייה "עצמאות" לנמל חיפה.

בתחילה גרו בשכונת התקווה וזמן קצר לאחר מכן עברו לשכונת יד אליהו. נוכח מצבם הכלכלי הקשה ואי יכולתם לשלם את שכר הדירה עברו לגור בבית נטוש של ערבים בשכונת שיח' מוניס. כשפונתה שיח' מוניס הועברה המשפחה לדירה בשכונת רמת אביב.

לאחר חתונתם התגוררו דב ויהודית בשכונת שפירא ובהמשך ברמת אביב. דב, בנוסף לעבודתו כמורה, עבד תקופה מסוימת בעיתון "הצופה". יהודית, בוגרת סמינר להוראה "נהורה" שבחבל לכיש, עבדה אף היא כמורה, ולאחר שנולדו ילדיהם שמוליק, בת-שבע, תהילה ושרית, החלה ללמד עברית למבוגרים.

משהתרחבה המשפחה וביתם בתל אביב כבר היה צפוף עליהם, עברו להתגורר בחולון שם נולדו שלומי ונתי.

דב היה מעורב בקהילה ואף היה ממקימי בית כנסת "היכל רפאל" בו גם נהג לומר דבר תורה בערבי שבתות. מעת לעת נהג דב להזמין לביתו אנשים שלא היה להם עם מי לאכול את ארוחות השבת.

את ילדיהם שלחו לבתי ספר של החינוך הממלכתי דתי, וביתם היה פתוח לרווחה לאורחים רבים שנהגו לפקוד אותו.

בביתם לא היה מחסור אך גם לא היה שפע. מסתדרים עם מה שיש. אוכל לא זורקים. חורים בגרביים תופרים. על חור במכנסיים שמים טלאי, כשנקרעות הנעליים הולכים לסנדלר ובגדים עוברים מאח לאח.

דב נהג לומר: "למה לצאת למסעדה? למה צריך לשותות קפה בבית קפה? מה רע באוכל ובקפה שיש בבית?"

יהודית שדאגה לנהל את הבית ביד רמה, רדפה שלום וחסד, מצאה לעצמה זמן לקרוא ספרים ולכתוב שירה על כל נושא רלוונטי. בשירה "בין לילה ליום" ביטאה תקוות אופטימיות וכך כתבה:

".. מודה אני לבוראי על הדאגות שנשחקו, על הספקות שהיו לביטחונות, על החרדות שלבשו תקוות, על הכישלונות שאולי יהפכו להצלחות".

על ימיו בתקופת השואה לא דיבר דב מעולם עם ילדיו. בימי הזיכרון נהג להסתגר עם עצמו או לנסוע לחו"ל. יחד עם זאת נהג לומר:

"ילדיו, נכדי וניני הם הניצחון הגדול שלי על הנאצים ימ"ש"

דב הקפיד שכל ילד, נכד ונין יתקשרו להגיד מדי יום ששי "שבת שלום". זו גם הייתה הזדמנות לשמוע מה שלומם של כל אחד ואחד.

לילדיו היה נוהג לומר בשעה שהתלבטו כיצד לנהוג: "תיקחו החלטה לטוב או לרע. צריך לדעת "לחתוך".

בסביבות גיל 50 יצא דב לפנסיה והתחיל ללמוד להנאתו גרפולוגיה ולימים אף החל לעסוק בכך כמקצוע.

בשנת 2002 הגשימו דב ויהודית את חלומם לעבור לירושלים, לשכונת רחביה, שם מצאו חברים ושם התחברו לקהילת בית כנסת "רננים".

כשחלה המשיך דב לשדר אופטימיות ואמר:

"אני לא פוחד ממלאך המוות, פגשתי בו כבר כמה פעמים וצלחתי אותו. כשיבוא היום יעזור לי הקב"ה כמו שעזר לי עד עכשיו."

דב נפטר בכד' סיון תשע"ה. על מצבתו נכתב: "ביתו פתוח לרווחה".

יהודית נפטרה בר"ח אלול ל' אב תש"פ ועל מצבתה נכתב: "מופת וסמל לנתינה ועזרה לזולת".

לתייעוד נא לפנות ליצחק לקס במייל laxizhak@gmail.com או בסלולאר 050-8806699